

**OLIMPIADA DE LINGVISTIC
FAZA JUDEEAN
C clasele IX–XII
Martie 2013**

SUBIECT 1:

ALFABETUL BRAILLE¹ în limba română

(30 de puncte)

Se dau următoarele nume de persoane: Alina, Bogdan, Cosmin, Dara, Flavius, Geta, Horic, Ionuț, Maya, Șerban. Acestea sunt transcrise în alfabetul Braille, în ordine aleatorie:

a.

b.

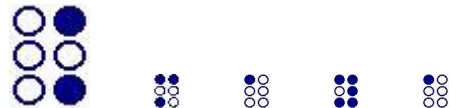
c.

d.

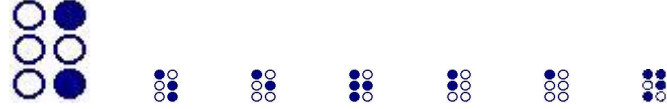
e.

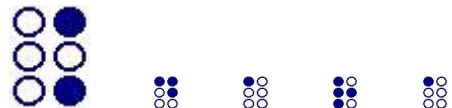
f.

g.

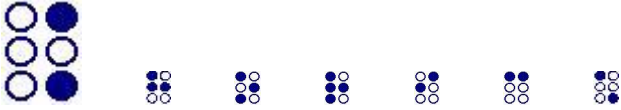

h.

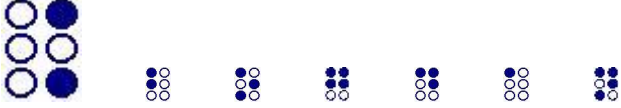

¹ **Alfabetul Braille** este un sistem de scriere folosit de cei cu deficiențe de vedere. Literele sunt compuse din puncte ieșite în relief care pot fi simțite cu ajutorul degetelor. Literele de la A la Z au fiecare semn corespunzător în Braille.

i.

j.

1. Identifica i pentru fiecare nume corespondentul în alfabetul Braille:

- Alina
- Bogdan
- Cosmin
- Dara
- Flavius
- Geta
- Horic
- Ionu
- Maya
- erban

(15 p.)

2. Transcrie i în alfabetul Braille urm toarele nume:

petre

zoe

Darius

Sa a

(15 p.)

SUBIECT 2

Tangale²

(30 de puncte)

Se dau următoarele cuvinte din tangale traduse în limba română :

loo = carne

bugat = fereastră

aduk = greutate

wudo = dinte

lutu = geantă

taga = pantof

duka = sare

i

looi = carnea

bugatko = fereastra ta

adukto = greutatea sa

wudi = dintele

lutno = geanta mea

taggo = pantoful t u

tagdo = pantoful s u

Observații:

! De *i* în limba română posesivele apar după substantivul articulat hotărât, în tangale posesivul nu apare după un substantiv articulat! Posesivul are o marcă specială care substituie marca de articol ata la substantivului.

! În tangale consoanele *c – t* au aceeași caracteristică fonetică: sunt surde (= consoane la care coardele vocale nu intră în vibrație); consoanele *g – d* au aceeași caracteristică fonetică: sunt sonore (= consoane la care coardele vocale intră în vibrație).

a. Traduce *i* în tangale:

carnea mea =

fereastră =

greutatea ta =

dintele s u =

geanta ta =

sarea =

(10 p.)

b. Traduce *i* în limba română :

wudno =

tagi =

dukto =

bugatto =

wudgo =

(10 p.)

c. Explică *i*, pe maximum o pagină, modul în care a *i* este tradus.

(10 p.)

² Este o limbă vorbită în Nigeria și are 130.000 de vorbitori nativi.

SUBIECTUL 3

(30 de puncte)

	Quenya ³		Quenya
3	<i>neldë</i>	26	<i>enquë yucainen</i>
4	<i>canta</i>	31	<i>minë nelcainen</i>
5	<i>lempë</i>	40	<i>cancainen</i>
7	<i>otso</i>	82	<i>atta tolcainen</i>
8	<i>tolto</i>	182	<i>atta tolcainen tuxa</i>
13	<i>nelcëa</i>	539	<i>nertë nelcainen lemtuxa</i>
16	<i>encëa</i>		

a. Scrie i cu cifre:

tolcëa =

enquë cancainen =

cancainen neltuxa =

lempë tolcainen =

tuxa =

(15 p.)

b. Scrie i în limba quenya numerele următoare:

1 =

14 =

70 =

385 =

192 =

(15 p)

Timp de lucru: 3 ore

Se acordă 10 p. din oficiu

³ Quenya a fost una dintre cele cel puțin douăzeci de limbi inventate și folosite de către JRR Tolkien în trilogia sa, *Stăpânul Inelelor*. Potrivit lui Tolkien, Quenya a fost încercarea sa de a crea cea mai frumoasă limbă posibilă, iar sunetele și gramatica a fost preluate în mare parte din limbile existente ale Pământului real pe care le-a considerat cele mai frumoase: finlandeza, latina și greaca.

REZOLVARE

SUBIECTUL 1

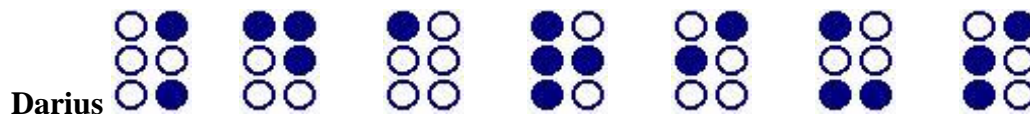
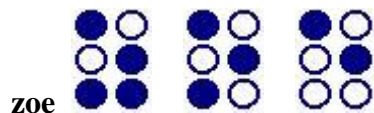
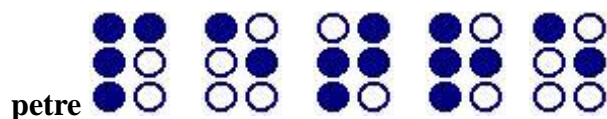
1. Se poate identifica corespondența dintre numele de persoane și transcrierea lor în alfabetul Braille prin analogii de tipul: număr de litere, litera cu care se termină anumite nume etc. Astfel, se ajunge la următoarele perechi:

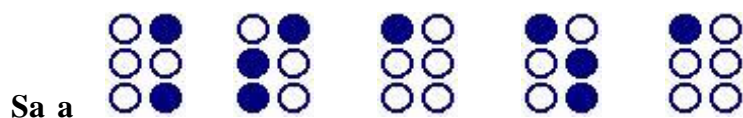
Alina	f
Bogdan	j
Cosmin	b
Dara	h
Flavius	a
Geta	d
Horic	i
Ionu	c
Maya	e
urban	g

Se observă prezența semnului la începutul fiecărui nume; acesta simbolizează majuscula. Fiecare nume din alfabetul Braille va avea deci numărul de litere din alfabetul obișnuit, plus una, care este majuscula inițială.

2. Elementul care stă la baza alcătuirii semnelor în alfabetul Braille îl constituie grupul fundamental, alcătuit din șase puncte. Pentru indicarea punctelor se folosesc cifrele de la 1 la 6, atribuite pe verticală. Pe baza perechilor de mai sus, fiecare literă are o reprezentare în alfabetul Braille, astfel:

Observa ii:

- primele doua nume nu sunt cu litera mare; a adar, in transcriere, nu se va folosi semnul

; semnul se va folosi pentru urmatoarele nume: *Darius, Sa a.*

Literele Z si P se pot identifica prin analogie cu literele proximale:

- pentru P (1,2,3,4) - analogie R (1,2,3,5)
- pentru Z (1,3,5,6) - analogie Y (1,3,4,5,6)

Din datele oferite se cunoaste litera R:

care are forma

1	
2	5
3	

Litera P precede litera R (P - R); astfel, semnul este format din aceleasi numere, dar pentru ultimul punct se foloseste numarul mai mic cu o unitate decat 5:

are forma

1	4
2	
3	

Pentru litera Z, se pleaca de la litera Y:

care are forma

1	4
	5
3	6

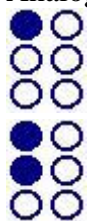
Litera Y precede litera Z (Y - Z); astfel, semnul este format din aceleasi numere, dar pentru ultimele puncte se folosesc numerele mai mari cu o unitate decat 4, respectiv 5 (pentru ca pentru 6 si 7 nu este posibil pentru ca alfabetul Braille este format din 6 puncte, nu din 7):

care are forma

1	
	5
3	6

Analogii cu alte sunete construite pe același sistem:

A (1)

B (1, 2)

C (1, 4)

D (1, 4, 5)

SUBIECTUL 2

Din exemplele date se poate observa:

- prin ce se marchează articolul hot rât:

Substantiv + -i când substantivul se termină în *-oo*, de exemplu – *loo – looi*
sau în consoană, acest lucru se va observa în urma rezolvării traducerii:

fereastra = bugat + -i, prin analogie cu exemplul *loo + -i*;

când substantivul se termină în vocală simplă, de exemplu – *wudo*, vocala finală este înlocuită de *-i*, *wudo* → *wudi*);

- prin ce se marchează adjectivul posesiv, persoana I:

Substantiv terminat în consoană + *-no*: *bugat-no*

Substantiv terminat în vocală : se înlocuiește vocala cu *-no* *luŭ* → *lutno*

- prin ce se marchează adjectivul posesiv, persoana a II-a:

◆ Substantiv terminat în consoană + *-go* (când substantivul se termină în *-d* sau *-g*, de exemplu, *tag-go*) sau substantiv terminat în consoană + *-ko* (când substantivul se termină în *-t* sau *-k*, de exemplu *bugat-ko*);

◆ Substantiv terminat în vocală : se înlocuiește vocala cu *-go* (când substantivul se termină în *-d* sau *-g*, după ce se înlocuiește vocala, de exemplu, *wudo* → *wud-go* – analogie cu *taggo*) sau *-ko* (când substantivul se termină în *-t* sau *-k*, de exemplu *lutu* → *lut-ko* – analogie cu *bugatko*);

- prin ce se marchează adjectivul posesiv, persoana a III-a:

◆ Substantiv terminat în consoană + *-do* (când substantivul se termină în *-d* sau *-g*, de exemplu, *tag-do*) sau substantiv terminat în consoană + *-to* (când substantivul se termină în *-t* sau *-k*, de exemplu *aduk-to*);

◆ Substantiv terminat în vocală : se înlocuiește vocala cu *-do* (când substantivul se termină în *-d* sau *-g*, după ce se înlocuiește vocala, de exemplu, *wudo* → *wud-do*) sau *-to* (când substantivul se termină în *-t* sau *-k*, de exemplu *lutu* → *lut-to*)

Astfel:

a. carnea mea = loono
fereastra = bugati
greutatea ta = adukko
dintele s u = wuddo
geanta ta = lutko
sarea = duki

b. wudno = dintele meu
tagi = pantoful
dukto = sarea sa
bugatto = fereastra sa
wudgo = dintele t u

SUBIECTUL 3

Din datele oferite, se poate observa:

- numerele de la 12 la 19 se formează de la numerele 1 - 9. După prima silabă a numerelor de la 1 la 9 se adaugă sufixul *-cëa*:

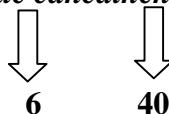
Ex: *neldë* (3) *nel* + *cëa* = *nelcëa* (13)

- numerele 10, 20, 30...90 sunt formate prin adugarea cuvântului *cainen* (zece) după prima silabă a numerelor de la 1 la 9 (același principiu ca numerele de la 12 la 19, sufixul fiind diferit): *cainen* [10], *yucainen* [20], *nelcainen* [30], *cancainen* [40], *lemincainen* [50], *eneccainen* [60], *otsocainen* [70], *tolcainen* [80], and *nercainen* [90]:

Ex: *neldë* *nel* - *dë* = *nelcainen*

- numerele de la 21 la 99 sunt construite astfel:
Numărul unităților (numerele de la 1 la 9) + Numărul zecilor (10, 20, 30...90):

Ex: 46 : *enquë cancainen*

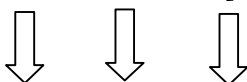
- numerele 100, 200, 300...900 sunt construite exact în același fel ca zecile, prin adugarea sufixului *tuxa* (100) după prima silabă a numerelor de la 1 la 9, cu excepția lui 100, care este *tuxa*: *tuxa* [100], *yutuxa* [200], *neltuxa* [300] etc.

Când un număr este format din sute, zeci și unități, ordinea este următoarea:

unități – zeci – sute

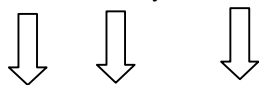
(invers decât în limba română, unde avem sute, zeci, unități)

Ex: *atta otsocainen tuxa* [172]

2 70 100

lempë tolcainen yutuxa [285]

5 80 200

cancainen neltuxa [340]

40 300

Astfel:

a. Scrie i cu cifre:

tolcëa = 18

enquë cancainen = 46

cancainen neltuxa = 340

lempë tolcainen = 85

tuxa = 100

b. Scrie i în quenya numerele urm toare:

1 = *minë*

14 = *cancëa*

70 = *otsocainen*

385 = *lempë tolcainen neltuxa*

192 = *atta nercainen tuxa*

BAREM

SUBIECTUL 1 (30 de puncte)

- Se acord 15 p. pentru identificarea corect a corespondentului fiec rui nume în alfabetul Braille (1,5p. x 10 nume).
- Se acord 12 puncte pentru transcrierea corect a celor patru nume (3p. x 4 nume). Se acord 3 puncte, separat, pentru folosirea corect a semnelui pentru inițiala majuscul .

SUBIECTUL 2 (30 de puncte)

- Se acord 10 p. pentru traducerile în tangale. Criteriile pentru punctaj vor fi: identificarea corect a formei articolului hot rât i a formei posesivelor pentru persoana I, a II-a i a III-a.
- Se acord 10 p. pentru traducerea în limba român .
- Se acord 10 p. pentru redactarea corect , logic , argumentat a explicației (dup modelul din Rezolvare).

SUBIECTUL 3 (30 de puncte)

- Se acord 15 p. pentru scrierea cu cifre a celor cinci numere (3p. x 5 numere).
- Se acord 15 p. pentru scrierea în limba quenya a celor cinci numere (3p. x 5 numere). Punctajul se acord pentru identificarea cifrelor simple i a modului de formare a zecilor i a sutelor, precum i pentru respectarea ordinii segmentelor care marcheaz aceste unit ți (invers decât în limba român).

Din oficiu: 10 p.

Total: 100 de puncte